

INDEX LOCUPLETIS.

simus Commentariorum D.Franc.Are-
tini de Accoltis, utriusque

iuris Doct. cele-
berrimi,

per

Dom. Lucium Paulum Rhosellum,
Patauinum, summa diligentia
recognitus, multisque
denuò partibus
locupleta-
tus.

L V G D V N I,

1553

PIENTISSIMO
PARISIENSIVM ARCHI-
EPISCOPO, PAVLO
Zabarcile, Lucius Paulus Rhos-
sellus, S. D.

SAEPENUMERO nature eum promovi mea captu considerans, Prasul Sanctissime, cum permulca video incredibili quadam artificio producta, cum praeceps catena bonum admiratur, in que quidem formantur, tantum mihi studiu[m] adhibuisse videatur, ut id opus efficerit, quod sibi datus avaritie cestrum, alijs fere omnibus facile accelereret. Si quidem cu[m] propriis numeribus unu[m]quodq[ue] decorauerit, duo nobis tribuit, qui bene sibi uel maxime coniungere. Namque ut oratione id explicem Cice, quid est, non dicat in homine, sed in amni culto, atq[ue] terra, ratione dominis? Hac igitur nobiscum a Deo liber alicer communis acta, iam tum a reliqui terra creaturis fecundit fuisse, ut etiam celestibus associati videamus. At munus hoc divinum nos satis esse plenius videbatur, nisi lingua instrumentu[m] suu[m] additur, ut qua ratione optima duceremus, illius uis & exequemur, & alios doceremus. Quo accepto, praecela ra monumenta a sapientibus uiris profecta sunt ad n[ost]rum humam generis per quam necessaria manu[m] ut reliqua omnia amittunt, quid legi apius esse potest ad colendam pietatem? quia una uel maxime placatur Deus. Hanc igitur uiri sapientes ruberunt, perrari illa quida a principio, sed quos permulci posseta sunt imiati: quoru[m] munere iussi fuit consolatores, leues in officio continuerunt, nondiscantur inprobi, ac losmana denique societas sustinerunt. Unde tanta mihi uidetur laude prosequendi, qui non scientiam tenere solu[m], sed plerisque alios instruere laborent: ut nos etiam quandoque excitemur: qui tam eti[am] propriis operibus quenquam iuuare nequimus, nos[t]ra tamen opera lenib[et] aut multi longe (ut au ille) inquisitionis labore. Ne agna enim uolumina Fr[ancis]co Aretini clarissimi iurisconsulti continet permulta, quae sane uicior[um] necessaria non sine tedium studio sorbi, quia uero est opus, innuentur, qua demu[m] sciel, atque iteru[m] reperta, in tanto tam[en] sylva possim facile rorulas cuiusvis fugere memoriam. Placu[m] igitur mihi eiusm[od]i ciui temporu[m], cu[m] discendi incommodi i accorrere, ne quid profecerim, cum in fratre su[m] operi collocatiu[m], marta epistola referre: si prius admonuerimus, no[m] ex hoc voluminis decepta solu[m] in h[oc] ordine contulisse: uerum- essa quamplurima no[n] satis plena, nec a mulieris forsan in cibella, exposu[m] reu[er]tu[m] ex multis, qua diuersi tradiderunt, non corpore ef- ficiunt, ut preter que in Fr[ancis]co requiruntur, uno labore penes quecumque in ea sententia dixerint alijs offendantur. Itaque spe ro me non ingrata operam uacante studiis. At cur labores meos commendare pluribus concendam? quando uero, an illaria eione magis commendari posuerit, quam quod nos tibi dicendos cesserim: non enim tibi quisquam offendum arbitror, nisi quod omni numero perfectu[m] sit. Quod quidem meo scribimus si afferam copiace, forte uideri possum, illis cur a omni amulu diligere. At nisi proprio sum modula deceptus (eo me quide cerre me[m]su[m] sum) constare mali videor. Quare anima constanti opus tibi of- fero, pro maiori laetitia minime commenatur. At cui principi? cuius quidem ductu[m], auspicioq[ue] ueri Deiculus i[m] multis annis in Paravina civitate feliciter uiget, cuiusq[ue] supericia eorum quiescit Patavinu[m]. Illud autem dissimilare non ausim, sed sublimis atem tuu[m] respiciamus, posse hoc humilitu[m] plane opus indicari: sed quemadmodum pectoribus non omni tactu magnos pectoris capere contingit, sic in clara tua uirtus lenocina erit quandoque scriptore: auctor. Quare ne interdicatur quod nobis taci nomina patrocinio, quod quidem me celebrandum, omnia posteriori confecrandis, Maximi Boculromo, Federicoq[ue] Nauise a reliquiis, ita nobis obseruandu[m], perpetuoq[ue] calendu[m] elegimus. Feci enim semper clarissimi in generis ampliudo, ut cu[m] spiritus, quos tandem emergere uidyses, arte copiace, aioru[m] quamvis debiles canamus nraquam despiceremus. Ampliari igitur ut facias, sororu[m] candidissima ingenta, quis scriptu[m] gesta tua clarissima faciliter equare posse: non tam in becillioribus suis est apud te locus fuerum. Quocur canibil decessit, mutuus haenq[ue] quam a cui moribus abhorrens offero: ea enim prudenter, & equitatem tibi commissa regne gubernas, ut unum esse uideatur in tanto praesertim huiusc seculi peruersitate, cui posse omnes gentes inuidere, quod ob summam uiris scientiam tua naturali iusticie coniunctam sic esse indicante, non inepte dicasse tibi existimatimur ut opus, quod sic legum studiosis quamplurimum proficiunt: quod uero me hercule fecissim, si que sunt Aristoteles opera, ex me profecta forent. Verum ut n[ost]ri aliud efficerem, id mihi salte futurum est summittim, quod equidem obseruatis in te mox eti[m]nimum uidebor aliquod exhibuisse: quippe qui nobil posse p[ro]cep[er]i magis aquilis ueris quam te unum uenerari, ac semper colere tempe qui mares, & nraur em supra mortalitatem praefestas, nemo enim, (ut fert Cice,) uir magnus, nisi diuino afflatus, unquam fuit. Verum tua te copiosissima uirtus prope diuinu[m] facit, non enim repugnat natura, id quod afferit Plautarchus, at qui animatum uirtutibus excollere, ex hominibus in herbas, ex his in demones, postrem uero haec terrena mole purgari, in diuos referantur. Nos autem, ut qui iustitiae p[ro]ciarem colamus, non Deum quemquam se- ri p[ro]cupemus, sed optimas, & claras uirtutibus, Deo maxime iungi ducent. Te igitur Parer sanctissime, ob morum probitas, summaq[ue] animi doces non dubitamus cum heretem, & iam bonu[m] de mona appellare, sum constans, come credere, felicissi- manu tibi esse fedem in beatorum regno constitutam. Interim uero dum nobiscum agis, si te obseruatis nostra non peniteat, nihil est quod pratercamus esse qui me uel posse p[ro]cep[er]i, uel op[er]are debeam. Vale.

Repertorium Francisci Aretini.

Repertorium nouiter com-

positum, & in lucem editum per D. Lucium Paulum Ronsellum, Patavinum, ad inveniendum faciliter & or-
dine optimo omnia commenta in lectionis Iur. V, docto-
ris Do. Francisci de Accoltis Aretini, quod etiam
repertorum auctum & locupletatum est multis Addi-
tionibus, non omnino leculi & cogitatu indigens. Tu igit
tur lector optime hucusmodi lucubrationes & labos
res qualesquales sim, bilari animo, supercilioq;
deposito accipe: & si quid minus recte
dictum trahieris, id ut corrigas,
non ut mordas, nos
go. Vale.

Bbasis vel procurator, qui habet licentia reci-
piendi munera, & iuris consilii posset se
babuille & receperit & quid de procuratore
conferre sibi & eis solvit: & quid imponeat verba
notariorum dicitur in instrumento. Tali est officium
se habuisse a sibi dicto & solvendo. vide Aret. in L.
marinis datus, sibi certe, n. 2. fol. 6. vide etiam
in L. certi codicis, fol. 5. & etiam in L. marinis datus, de iure, fol. 31. vide etiam
in iure, fol. 1. de procuratore concreto debitu. Bal. in cod. suo conexo
v. in iure, fol. 1. & etiam in L. marinis datus, de iure, fol. 31. vide etiam
Abbas donis prædictis vel fratribus prædictis emissois non habet conformatio-
nibus prædictis donare ipse futuri auxiliis, unde ille fit signo-
ratus, & deducit leges eam amalia, & multa facere consenserunt, rene-
tut, & volunt. Bar. regule fundat in qua propter qualitatatem carna-
& recipiuntur donatio facta ob causam, & non simplex.
Vale D. Frat. in L. certi quid. sibi certe, n. 6. fol. 7.
Abbas nonquid possit repudiare hereditatem delicti monacho. vi.
de Aret. in L. certi communione, de vulg. & pup. fol. 112. n. 4.
Ab solutus quod non possidit, vel quia non est solutio, si postea acquirit,
non habet exceptio non retudicatur ita Aret. in L. qui in causa. fol. de
iure, n. 3. n. 11. n. 6.
Ab solus à loco in dubio non possit scire ea que fuit in loco. Aret. in L.
foliato matthei, fol. 7. voluntate. fol. foliato, fol. 7. numero 17.
Ab soluto ab excommunicatione, si fieri possit per procuratorem, vide
Aret. in L. si quis mali. fol. 1. iuris, ff. de acqui. duxit. fol. 14. n. 6.
Ab solens causa res ipsa est illius efficiens, qui fungit officio legali pro pa-
triz sua. Aret. in L. où quid. fol. de acq. l. folio 17. n. 6.
Ab solitus dicitur significare tempus imperficiuntur a deo. Aret. in L.
qui legetur. fol. de lega, folio 17. n. 3.
Acquisitio ex prescriptione, non sit ex toto ipso, sed ex ipsius prescriptionis
fine. Aret. in L. foliato, fol. 1. ex plurib. ff. de acq. fol. 17. n. 11. n. 12.
Accipitatio facta est in rebus credendis, cedit obligatio alterius.
Aret. in L. ex iuribus, ff. de iure, folio 188. in n. 4. c. 5.
Accipitrum non debet regulare principale, sed econtra. Aret. in L. ex
pupillari, ff. de vulg. & pup. fol. 112. n. 3.
Acceptas aliquid sibi delatum, videatur illud acceptare cum oneribus
tuis. Aret. in L. foliato, ff. de acq. l. fol. 17. n. 7.
Acquisitio quod sit ex capite & inter potest, si manifestatio legitima
Aret. in L. foliato, ff. de acq. l. fol. 17. n. 11.
Accusatus pro crimine capituli, debet interim custodiari, & tenet in car-
ceri. Aret. in L. si quis possit accusationem, ff. de tel. l. fol. 106. n. 13.
Acquisitio quicunque ignorata potest, non sit etiam in fune acquin. Aret.
in L. foliato, ff. de acq. l. fol. 112. n. 4.
Accessionis quando per ipsa se sunt à principalibus vide Aret. in L. in
dictio. C. de iure, n. 3. fol. 6. n. 1.
Actio iudicati, & remedii exercituum, sed potest, & in dubio videatur
celsum, quando ceditur actio. Aret. in L. si certe, p. n. 2. fol. 4.
Actio ex contractu inter ceteras personas actiones sunt ceteris
digniores. Aret. in tub. si certe, p. n. 1. in principio, prima manu. fol. 2.
Actio quod est ex contractu in tractatu de reboscendis, vel suat
ex diversib. ceteris procuratori induxit, si sunt promissae vel annulata tunc
lib. sicut est: & ideo non est inconveniens, qd generalis actio quod
procedit ex eadem legem cum illa particularibus, si cu illis coper-
tit, vix. Aret. in tub. de reboscendis, n. 2. tercia manu. fol. 2.
Actio generalis, & specialis, non debet concurre in eadē obligatione &
ex e media excludendi, p. diverso in medio excludendi expetere pos-
se, sicut videtur in congruum. Aret. in tub. de reboscendis, n. 3. fol. 2.

Actio definit competere, vbi definit interesse, vt habeatur in his proce-
ssus, & mandari, si mand. & l. qui auctor. & illud, & per docto. si si
quis cas. & hoc idem refert. Aret. in L. qui tali certum petatur.
natura. n. 4. n. 8.
Actio quod dicit debet tantum, & non plus, & est hoc negativum pro-
bare, quoniam est huiusmodi, ut si in intentione. Aret. in L. quid.
sicut. p. n. 1. fol. 37.
Actio onus ex iuramento habet partam executionem, quemadmo-
du. sicut quod ex sententia oritur. Aret. in L. maximum remedium, qd
interventio. ff. fol. 26. n. 2. 4.
Actio competens ipso iure, non tollitur per illa verba, & sententia non
dicitur, & actio negatur, & similares d'ope exceptio. Aret. in L. in
dictio. n. 27. n. 5. & 5. & etiam in n. 2.
Actio quod occurit ex iuramento, & habeat executionem possum. Aret.
in L. in dictio. n. 8. fol. 27.
Actio temporalis per hanc conciliacionem perpetuatur. Aret. in L. in
dictio. n. 10. fol. 10.
Actio nonquid oritur ex iuramento premissorio, de iure civili, vel de
deiure canonico. vide Aret. in L. in iuramentum, ff. de iure, fol. 31. n. 4.
& 8. & etiam in vide Bar. qui plausibiliter disquisit hanc materiam.
Actio nonquid ex implici iuramento oritur. Item nonquid ex iura
mento quod haec iuris publici amplificatur, oritur actio. vide Aret. in L.
in iuramentum, ff. de iure, fol. 31. n. 5. & n. 6. & 7.
Actio si post praesubiectum iuramentum nulli subiret eius probalonis, vt
consequatur duplo, videtur possum obstante iuramento. Aret.
in L. in iure, fol. 34. n. 2.
Actio in factum quod oritur ex sententia, & vel iuramento, non deducit
causa in principiis in iuramento, sed sibi quod est oritur ex sententia.
Aret. in L. in iure, fol. 34. n. 2.
Actio subrogata, sicut accessoria, sicut principaliter, non sapit naturam
eius, in certis locis subrogatur, circa accidentalia ipsius, sed circa
prioritatis sicut. Aret. in L. in iure, fol. 34. n. 2.
Age. s. i. actione pupillari potest refere iuramentum in preiudicium
reipub. Aret. in L. in iure, fol. 34. n. 2.
Actio item factus quodvis si nulliter, per iurum vicinum potest istis ab a-
lio conceperi potest. Aret. in L. in iuramentum, ff. de iure, fol. 31. n. 2.
Actio qui fieri debet à iudice, ab alio ipso non mandare minime fieri
potest. Aret. in L. in iuramentum, fol. 37. n. 6.
Actio illa dicitur arbitria, in qua ex legis dispositione debet fieri con-
demnatio, si non magistrus res ad cert. in iuramentis expelle vel re-
laxantur. Aret. in L. in iuramentum, ff. de iure, folio 3. numero
17.
Actio ex commodato, est actio civilis. Aret. in L. in commodato, ff. com-
modo, fol. 46. n. numero 3.
Actio legis. Aquilae videatur cediri pro iuris causa culpa. Aret. in L. in
legi, fol. 1. que autem est, cetero, fol. 46. n. 10. 4.
Actio quod competit, & contra, non ad contractum perficien-
dum, sed ad ceterum tollendum, ioptum, atque simul interce-
der coactus taliter de facta. Aret. in L. in iuramentum, ff. de iure, folio 47. n. 5.
Actio pupillari regulariter per rationem quod non potest. Aret. in L. in
iuramentum, ff. de iure, fol. 47. n. 5.
Actio de peccato non est propria activitas, qd qualitas adiuncta actio-
nem. Aret. in L. in creditor, ff. de iure, folio 49. n. 2.
Actio faciens ad mandatum, alius, iuris, facit se facere ad ceteram
terram, si dubio in videatur facere alium gratia mandamus. Aret. in L.
in fiduciis, ff. de iure, fol. 50. numero 1.
Actio ne perlocutoria regulariter ex causis ad hæc dies & passim.
Actio in L. in actions, ff. ad sententias, fol. 1. V. Velleia, fol. 31.
numero 1.
Actio celebratorum in iuris faciore illius pro quo principaliter fit. Aret. in L.
in iure, fol. 1. certe, p. n. 1. fol. 3. n. 1.
Actio facta iuris zilia per locutas non probant plene in illius praediadicione,
qui fuit in iudicio faciover et ceterum tamen praesumptio. vide
Aret. in L. in iure, ff. de iure patrimonii, de iuramentis, folio 29. numero
2. & vide etiam euodia Aret. in L. in iure, fol. 1. apud. C. de edendo, fol. 13. numero
4. cui addit que ponit dominus Alexander de Imo. in L. in iure, fol.
ff. 1. folio 1. & tandem domus Alexandri. videos in L. in iure, fol. 1. &
etiam praefixa in iure, de re iudica. Tū vero iudicis, qd acta inter
alios, faciunt fidem inter alias personas, qmibos etiam sententia
præjudicat: vt puta sententia est lata inter duos, facit ius inter alios
& sic illo causa, alia faciunt fidem inter alios, etiam quod sine facta
inter duos. & hæc est opinio & sententia Batt. in L. in iure, fol. 1. ff.
de iure, quod dictum fecutus est d. Abb. in L. in iure, fol. 1. de te
sibi etiam do. Inveniens verba, quoniam in sociis vridia sunt,
pro hac materia non gravabat hic subiecte inquit autem sic. Ius
affectiones & confessiones inter eadē personas, & eorum li-
berales valent, quando ad idem agimus, c. Albericus de testi, c. de libe-